

Capitolul unu

Cândva, la sfârșitul secolului de dinaintea celui ce tocmai s-a încheiat, în piața centrală a orașului Baltese stătea un băiat cu o pălărie pe cap și-o monedă în mână. Numele băiatului era Peter Augustus Duchene, iar moneda pe care o strângea în pumn nu-i aparținea, ci era a tutorelui său, un bătrân militar pe nume Vilna Lutz, care-l trimisese pe băiat la piață după pește și pâine.

În ziua aceea, printre tarabele absolut banale, fără nimic ieșit din comun, ale negustorilor de pește și ale celor de pânză, ale brutarilor și argintarilor, apăruse pe neașteptate, fără surle și trâmbițe, cortul roșu al unei ghicitoare. De cortul ghicitoare era prinsă o bucată de hârtie, iar pe acea hârtie, o mână cu o caligrafie chinuită, dar hotărâtă, scrisese aceste cuvinte: „Aici vor primi răspuns cele mai profunde și mai dificile întrebări care ar putea frământa mintea sau sufletul omului, la prețul de un florit.“

Peter citi bilețelul o dată, apoi încă o dată. Cuvintele îndrăznețe și amețitoare făgăduială îi tăiară

brusc răsuflarea. Își coborî privirea spre monedă, acel unic florit pe care-l ținea în mână.

„Dar nu pot face așa ceva“, își spuse el. „Chiar nu pot, căci, dac-aș face-o, Vilna Lutz m-ar întreba unde au dispărut banii, iar eu ar trebui să-l mint, și e atât de rușinos să minți.“

Băgă moneda în buzunar. Își scoase pălăria militară de pe cap și-apoi o puse la loc. Se îndepărtă de inscripția aceea, apoi se întoarse la ea și rămase pe gânduri, cântărind din nou înfiorătoarele și totodată minunatele cuvinte.

„Dar trebuie să aflu, zise el în cele din urmă, scoțând floritul din buzunar. Vreau să aflu adevărul. Așa că-l voi afla. Dar nu voi minți în legătură cu asta, și astfel îmi voi păstra cât de cât onoarea.“

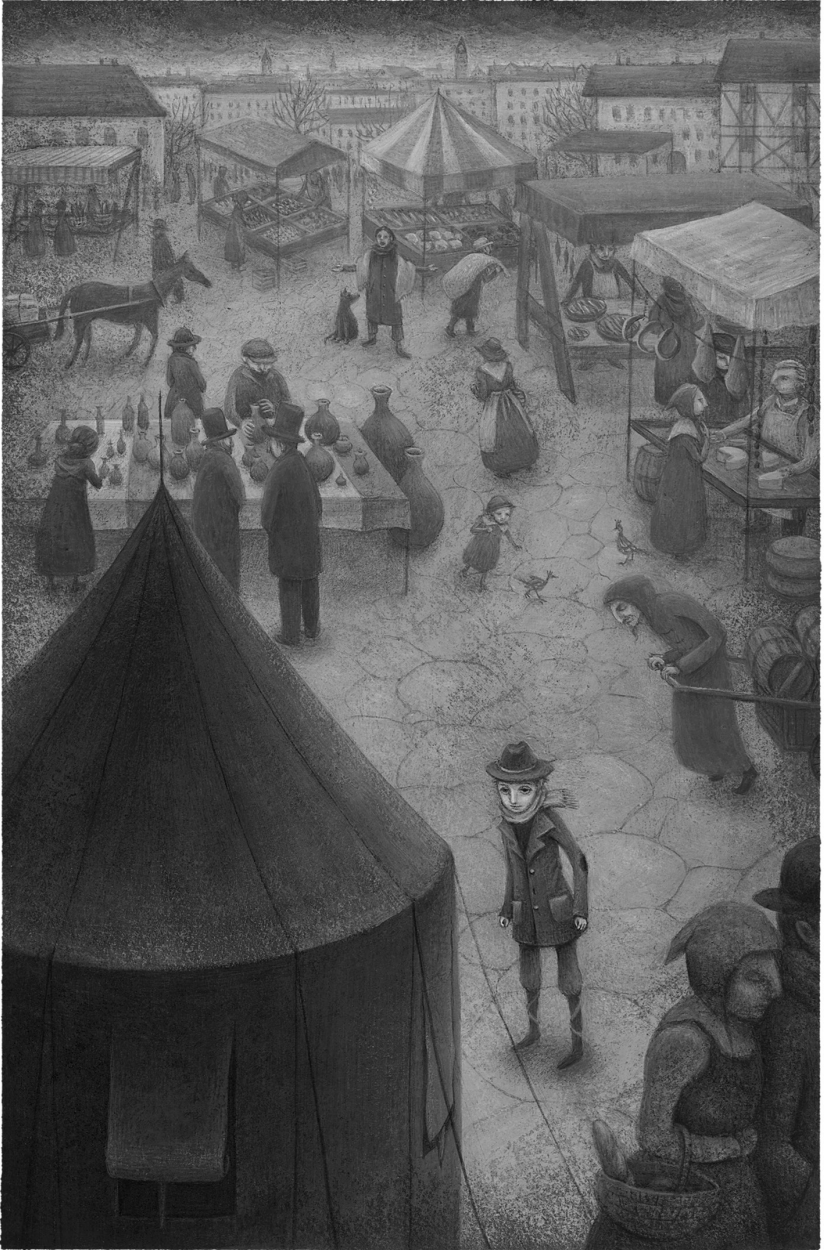
Și zicând acestea, Peter intră în cort și-i întinse ghicitoareii moneda.

Iar femeia, fără ca măcar să se uite la el, spuse:

— Cu un florit poți cumpăra un singur răspuns – numai unul. Ai înțeles?

— Da, zise el, stând în bătaia firavei raze de lumină care se strecura cu greu prin deschizătura de la intrarea cortului.

O lăsă pe ghicitoare să-i apuce mâna. Ea o cercetă îndeaproape, mișcându-și privirea înainte și-napoi, de parcă un noian de cuvinte mărunțele ar fi fost scrise acolo – o carte întreagă, doar despre Peter Augustus Duchene, care-i fusese scrisă drept în palmă.

— Ei, na! zise ea în cele din urmă, lăsându-i mâna și aruncând o privire piezișă spre chipul băiatului. Normal, ești doar un băiețel.

— Am zece ani, spuse Peter, luându-și pălăria de pe cap și încercând să stea cu spatele cât mai drept cu putință. Și mă pregătesc să devin un soldat curajos și devotat. Și nu contează câți ani am. Ai luat floritul, așa că acum trebuie să-mi dai un răspuns.

— Un soldat curajos și devotat? zise ghicitoarea, râzând și scuipând pe pământ. Prea bine, soldatul curajos și devotat, dacă așa spui tu, atunci așa să fie. Pune-mi întrebarea.

Peter simți un fior de teamă. Ce s-ar întâmpla dacă, după atâta amar de timp, n-ar fi în stare să suporte adevărul? Dacă, de fapt, nu voia cu adevărat să afle?

— Vorbește, îi zise ghicitoarea. Întrebă-mă.

— Părinții mei, începu Peter.

— Asta ți-e întrebarea? zise ghicitoarea. Sunt morți. Lui Peter începură să-i tremure mâinile.

— Nu asta am vrut să întreb, spuse el. Asta știu deja. Trebuie să-mi spui ceva ce nu știu deja. Trebuie să-mi spui despre altceva... trebuie să-mi spui...

Ghicitoarea își îngustă ochii.

— A, zise femeia. La ea? La sora ta? La ea se referă întrebarea ta? Prea bine. E în viață.

La auzul acestor cuvinte, lui Peter îi sări inima din piept. „Trăiește! Trăiește!“

— Nu, te rog, spuse Peter și-și închise ochii, concentrându-se. Dacă e în viață, trebuie s-o găsească. Prin

urmare, întrebarea mea e: „Cum pot ajunge acolo unde e ea?”

Rămase cu ochii închiși, în așteptare.

— Elefantul, zise ghicitoarea.

— Ce? întrebă Peter, cu ochii mari, convins că nu înțeleșese.

— Trebuie să te iei după elefăntică, spuse ghicitoarea. Ea te va duce acolo.

Inima lui Peter, care-i săltase în piept de bucurie, se afundă iarăși în obișnuita-i tristețe. Băiatul își puse pălăria pe cap.

— Îți bați joc de mine, spuse el. Aici nu sunt elefanți.

— Chiar așa-i cum zici, spuse ghicitoarea. E foarte adevărat, cel puțin în momentul de față. Dar poate că n-ai băgat de seamă: adevărul se schimbă mereu, adăugă ea, făcându-i cu ochiul. Așteaptă puțin. Ai să vezi.

Peter ieși din cort. Cerul era cenușiu și încărcat de nori, dar unde te uitai, erau oameni care vorbeau și râdeau. Vânzătorii strigau și copiii țipau, iar un cerșetor cu un câine negru alături stătea în mijlocul acestei agitații și cânta un cântec despre întuneric.

Nu se vedea nici urmă de elefant. Însă ritmul neabătut al inimii lui Peter nu putea fi înăbușit. Repeta la nesfârșit un cuvânt simplu și în același timp imposibil: „Trăiește, trăiește, trăiește!”

Să fie oare adevărat?

Nu, nu era, pentru că asta ar fi însemnat că Vilna Lutz îl mințise, iar așa ceva – minciuna – nu era un

lucru demn de un militar, de un ofițer superior. E clar că Vilna Lutz n-ar minți. Nici vorbă.

Sau ar putea?

— E iarnă, cânta cerșetorul. E întuneric și frig, și lucrurile nu sunt așa cum par, iar adevărul se schimbă mereu.

— Eu nu știu care-i adevărul – spuse Peter –, dar știu că trebuie să-i mărturisesc lui Vilna Lutz – trebuie să-i spun ce-am făcut.

Așa că își îndreptă umerii, își potrivi pălăria și porni pe lungul drum de întoarcere către Apartamentele Polka.

Pe măsură ce înainta, după-amiaza de iarnă lăsa locul înserării, lumina cenușie era înlocuită de beznă, iar Peter se tot gândea: „Ghicitoarea minte. Nu, Vilna Lutz minte. Ba nu, ghicitoarea e cea care minte. Ba nu, nu, e Vilna Lutz...“, ținând-o așa pe tot drumul de întoarcere.

Iar când ajunsese înapoi la Apartamentele Polka, urcă foarte încet scările până la apartamentul de la mansardă, punând cu grijă un picior înaintea celui-lalt și zicându-și la fiecare pas: „El minte, ea minte, el minte, ea minte.“

Bătrânul militar îl aștepta, așezat pe un scaun de lângă fereastră, având o singură lumânare aprinsă și ținând în poală documentele unui plan de luptă, cu umbra lățită proiectându-i-se pe peretele din spate.

— Ai întârziat, soldat Duchene, îi spuse Vilna Lutz. Și ai venit cu mâna goală.

— Domnule... încep Peter, scoțându-și pălăria. N-am nici pește, nici pâine. I-am dat banii unei ghicitoare.

— Unei ghicitoare? zise Vilna Lutz. Unei ghicitoare! repetă el, bătând în scândurile pardoselii cu piciorul stâng, acela făcut din lemn. Unei ghicitoare? Trebuie să-mi explici de ce.

Peter nu spuse nimic.

„Poc, poc, poc“, făcu piciorul de lemn al lui Vilna Lutz. „Poc, poc, poc.“

— Aștept, zise el. Soldat Duchene, aștept să-mi explici.

— Dar am niște îndoieli, domnule, spuse Peter. Și știu că n-ar trebui să am îndoieli...

— Îndoieli! Îndoieli? Explică-mi ce vrei să spui.

— Domnule, nu pot să explic. Am tot încercat, pe drumul până aici. Nu am o explicație potrivită.

— Păi, bine, zise Vilna Lutz. Atunci ai să mă lași să-ți dau eu o explicație. Ai cheltuit niște bani care nu-ți aparțineau. I-ai cheltuit prosteste. Ai procedat nedemn. Vei fi pedepsit. Te vei duce la culcare fără să primești masa de seară.

— Da, domnule, să trăiți, zise Peter, dar continuă să stea acolo, în fața lui Vilna Lutz, cu pălăria în mâini.

— Mai ai să-mi spui ceva?

— Nu. Ba da.

— Care din două, mă rog? Nu? Sau da?

— Domnule, dumneavoastră ați spus vreodată o minciună? întrebă Peter.

— Eu?

— Da, răspunse Peter. Dumneavoastră, domnule.

Așezat în continuare pe scaunul lui, Vilna Lutz își îndreptă spatele. Ridică o mână și-și mângâie barba, urmărindu-i contururile, asigurându-se că firele se adunau frumos într-un vârf milităresc. În cele din urmă, vorbi:

— Tu, care ai cheltuit bani ce nu-ți aparțineau... tu, care ai cheltuit prostește banii altuia... *tu* vii să-mi vorbești *mie* despre cine minte?

— Îmi pare rău, domnule, zise Peter.

— Nu încape îndoială că-ți pare rău, zise Vilna Lutz. Și-acum poți să pleci, adăugă el, adunându-și hârtiile.

Apoi ridică planurile de luptă în lumina lumânării și mormăi în barbă: „Așa, carevasăzică așa, apoi... așa.“

Ceva mai târziu, în aceeași noapte, când lumânarea se stinsese, camera era cufundată în beznă, iar bătrânul militar sforăia în patul lui, Peter Augustus Duchene stătea întins pe salteaua lui de paie, pusă direct pe podea, uitându-se în tavan și zicându-și: „El minte, ea minte, el minte, ea minte.“

„Cineva minte, dar nu știu cine.“

„Dacă ea-i cea care minte, cu poveștile ei caraghioase despre elefanți, atunci sunt exact cum a spus Vilna Lutz: un prost – un prost care crede că va apărea un elefant și mă va duce la sora mea moartă.“

„Dar dacă el minte, atunci sora mea e în viață.“

Inima îi bătu cu putere în piept.

„Dacă el minte, atunci Adele trăiește.“

— Sper ca el să fie mincinosul, spuse Peter cu voce tare, adresându-i-se întunericului.

Iar inima lui, uimită de o asemenea trădare, năucită după ce fusese pus în cuvinte un asemenea sentiment total nedemn de un militar, i se zbugiumă în piept, mai tare de data asta.

Nu departe de Apartamentele Polka, peste acoperișuri și prin bezna nopții de iarnă, se găsea clădirea Operei Bliffendorf, iar în seara aceea, pe scena ei se afla un magician vechi de zile și din ce în ce mai uitat de lume, care punea în scenă scamatoria cea mai uimitoare a carierei sale.

Avusese de gând să facă să apară un buchet de crini, dar în loc de asta scosese la iveală un elefant.

Elefantul se prăbușise prin acoperișul operei, într-un noian de praf de tencuială și țigle de pe acoperiș, aterizând în poala unei doamne de viță nobilă, o anume Bettine LaVaughn, căreia magicianul vrusese să-i ofere buchetul.

Doamnei LaVaughn îi fuseseră zdrobite picioarele, așa că era condamnată să stea într-un scaun cu rotile și să exclame adesea, pe un ton de mirare, în mijlocul vreunei discuții care n-avea nimic de-a face cu elefanții sau cu acoperișurile:

— Dar poate că nu înțelegeți! Am ajuns o infirmă, o infirmă din cauza unui elefant care a căzut prin acoperiș!

Cât despre magician, la solicitarea imperioasă a doamnei LaVaughn, fusese trimis de îndată la închisoare.

Elefănțica – era o ea – fusese închisă, la rândul ei.

Fusese închisă într-un grajd pentru copii, cu un lanț înfășurat în jurul gleznei stângi. Lanțul era prins de un piron de fier, bine înfipt în pământ.

La început, singurul lucru pe care-l simțise elefănțica fusese amețea. Dacă-și întorcea capul prea repede spre stânga sau spre dreapta, vedea cum lumea se învâрте într-un fel de-a dreptul îngrijorător. Așa că nu și-a mai întors capul. Și-a închis ochii și a rămas cu ei așa.

Se auzeau, drept deasupra ei, o mare hărmălaie și agitație. Elefănțica nu le-a băgat în seamă. Nu voia decât să nu se mai clatine lumea din jurul ei.

După câteva ore, îi trecu amețea. Elefănțica își deschise ochii, se uită împrejur și-și dădu seama că nu știa unde se află.

Un singur lucru era cert.

Locul în care se afla nu era acela în care ar fi trebuit să fie.

Locul ei nu era aici.